

Zbiórki publiczne

Nadchodzące lato i ładniejsza pogoda zachęcają do spacerów. Jest to też okazja, by częściej organizować wszelkiego rodzaju festyny, kwesty i inne atrakcje, podczas których można zbierać pieniądze. W czasie spacerów i różnych pikników młode osoby, nierzadko małoletnie kwestują w ramach zbiórek publicznych. Warto zatem wiedzieć, które z nich mogą uczestniczyć w kwestach, jakie wymogi powinny spełniać i jak je odróżnić od tych nieuczciwych.

Na początek warto przytoczyć podstawę prawną. Sprawy dotyczące przeprowadzania zbiórek publicznych uregulowane zostały w ustawie z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (dalej: ustawa) oraz Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobów przeprowadzania zbiórek publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi ziórkami z dnia 6 listopada 2003 r. (dalej: Rozporządzenie).

Zgodnie z ustawą, zbiórki publiczne mogą być przeprowadzane jedynie przez członków stowarzyszeń, organizacji i komitetów albo przez osoby imiennie zaproszone przez te podmioty. Osoby małoletnie uprawnione zostały do kwestowania w ziórkach publicznych nowelizacją ustawy z 2003r. Zgodnie z dodanym wówczas art. 7 ust. 1a ustawy, *osobami przeprowadzającymi ziórkę jako członkowie instytucji (...) lub jako osoby imiennie zaproszone przez te instytucje mogą być również małoletni powyżej 16 roku życia oraz inni małoletni, jeżeli przeprowadzają ziórkę na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, pod nadzorem osób pełnoletnich odrębnie upoważnionych do tego przez tę organizację.* Ustawa ani rozporządzenie nie określa formy uzyskania zgody przez rodziców małoletniego. Należy jednak mieć na uwadze, że zgodnie z brzmieniem przytoczonego przepisu, osoby małoletnie, które nie ukończyły 16 roku życia mogą kwestować jedynie pod nadzorem osób pełnoletnich i to odrębnie do tego upoważnionych przez stowarzyszenie czy organizację.

Kwestujących młodych ludzi można spotkać praktycznie wszędzie. Ziórki mogą być prowadzone na wolnym powietrzu i w pomieszczeniach, należących zarówno do publicznych, jak i do prywatnych właścicieli, za ich zgodą. W niektórych okolicznościach dopuszcza się również domokrażne zbieranie datków, np. gdy celem ziórki publicznej jest pomoc ofiarom klęsk żywiołowych.

Każda osoba przeprowadzająca ziórkę jest obowiązana do posiadania legitymacji. Legitymacja małoletniego powinna zawierać swój numer, nazwę i adres przeprowadzającego ziórkę, cel ziórki publicznej, nazwę organu, który udzielił pozwolenia na przeprowadzenie ziórki, numer i datę wydanego pozwolenia, fotografię kwestującego, jego imię, nazwisko i adres. Legitymacja powinna być podpisana przez osobę uprawnioną do reprezentowania podmiotu przeprowadzającego ziórkę i potwierdzona pieczęcią tej instytucji. Ponadto, legitymacja małoletniego, który nie ukończył 16 lat

powinna również zawierać imię i nazwisko osoby pełnoletniej, odrębnie upoważnionej do nadzoru nad małoletnim.

Najpopularniejszym sposobem kwestowania jest zbieranie pieniędzy do puszek. Powinny one zostać zabezpieczone tak, aby próba otwarcia i wyjęcia pieniędzy pozostawiła po sobie ślad. Wszystkie puszki powinny posiadać swoje numery.

Kwestujący, oprócz zbierania pieniędzy do puszek, może również sprzedawać cegiełki wartościowe, przedmioty i usługi. Podobnie jak puszki, także cegiełki i przedmioty powinny zostać odpowiednio oznaczone. Na cegiełkach i przedmiotach powinny znaleźć się nazwa podmiotu przeprowadzającego zbiórkę. Nie może zabraknąć także ceny. Ponadto, cegiełki powinny zawierać adres podmiotu przeprowadzającego zbiórkę i kolejny numer cegiełki. Dopuszczalne jest również zbieranie towarów w naturze, pod warunkiem, że darowane rzeczy będą przekazane w niezmienionej postaci na cel określony w pozwoleniu.

Warto jeszcze dodać, że zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy, osoby przeprowadzające zbiórkę nie mogą za swoje czynności otrzymywać wynagrodzenia. Wynagrodzenie nie przysługuje także organizatorom zbiórki.

Osoby zainteresowane efektami przeprowadzonej zbiórki mogą szukać informacji na ten temat m.in. w lokalnej prasie. Ustawa nakłada wymóg podania wyniku zbiórki i sposób zużytkowania zebranych ofiar do wiadomości organu, który udzielił pozwolenia, oraz ogłoszenia w terminie 1 miesiąca w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej obszar, na którym zbiórka została przeprowadzona. Ponadto, przeprowadzający zbiórkę publiczną prowadzi dokumentację dotyczącą przebiegu akcji zbiórkowej, w formie rejestru, zawierającą następujące informacje: 1) komu, kiedy i jakie puszki kwestarskie, skarby stacjonarne, przedmioty i cegiełki wartościowe zostały wydane; 2) kiedy przeprowadzona zbiórka publiczna została zakończona; 3) sumę zebranych ofiar pieniężnych; 4) rodzaj i ilość zebranych ofiar w naturze. Dane te muszą być potwierdzone zarówno podpisami osób, które odebrały zebrane ofiary jak i tych, które zbiórkę przeprowadzały.

Magdalena Sierny

Radca prawny w Kancelarii IURICO

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz.U. Nr 22, poz. 162)

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobów przeprowadzania zbiórek publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi ziórkami z dnia 6 listopada 2003 r.(Dz.U. Nr 199, poz. 1947)